

Uddrag fra:

Asmuß, Birte & Steensig, Jakob (2003): Samtalen på arbejde. Konversationsanalyse og kompetenceudvikling. København: Samfundslitteratur, s. 341- 343.

Udskriftskonventioner

I alle bogens kapitler bruges de samme tegn (konventioner) til at udskrive de aspekter af talen som almindelig ortografi ikke kan angive. Det system som bruges, er opfundet af Gail Jefferson og anvendes i næsten alle konversationsanalytiske publikationer (se fx Atkinson & Heritage (eds.) 1984: ix-xvi; Steensig 2001: 33-37). Nedenfor gennemgås konventionerne, opdelt efter hvad de angiver:

Hvem gør hvad?

I venstre margen står linienumre, talerangivelser m.m.:

1, 2	Alle linier har numre således at der let kan henvises til dem i teksten.
A:	Navn på taler (anonymiseret og ofte forkortet) + kolon angiver hvem der taler (eller udfører en handling)
A?:	Hvis der er tvivl om talerens identitet, sættes der spørgsmålstegn efter.
→	Pile i venstre margen udpeger linier der fokuseres på i teksten.

Talens tidsmæssige forløb

I gengivelsen af talen gøres der en del ud af at angive præcis hvad der sker hvornår:

(.) (1.5)	Pauser angives i tiendedele sekunder i parenteser. Hvis pausen er kortere end ca. et kvart sekund, angiver et punktum i en parentes en sådan "mikropause".
=	Lighedstegn bruges til at vise at noget udtales uden nogen form for ophold imellem. Bruges mest mellem linier for at angive tæt tidsmæssig sammenhæng.

go[ddag]	Kantede parenteser angiver overlappende tale. Overlappets
[hej]	begyndelse angives altid præcist, og om muligt også overlappets afslutning.
>tekst<	Pileparenteser der vender ind mod teksten, angiver hurtig udtale.
>>tekst<<	Dobbelte pileparenteser ind mod teksten angiver ekstra hurtig udtale.
<tekst>	Pileparenteser der vender væk fra teksten, angiver langsom udtale.
ja:	Kolon angiver at den forudgående lyd (her 'a') forlænges.
ja:::	Hvis der er flere kolonner, forlænges lyden ekstra meget.

Tvivel og kommentarer

Der findes tegn til at angive hvis der er tvivl om hvad der bliver sagt, og til at skrive kommentarer med:

(hvad)	Udskriveren har ikke kunnet høre hvorvidt der siges 'hvad'.
()	Udskriveren har ikke noget bud på hvad der siges.
((nikker))	Kommentarer om hvad der sker eller hvordan noget gøres eller siges, skrives i dobbelte parenteser.
<i>nikker</i>	Nogle gange skrives beskrivelser af fysiske handlinger i kursiv.

Lyde

Man bruger normalt ikke egentlig lydskrift, men der findes tegn til at vise nogle af de lyde som ofte forekommer i samtaler, og som der ikke findes normale stavemåder for:

så-	En tankestreg angiver at lyden er hørligt afsnuppet.
.hh .hja	Punktum før en lyd eller et ord angiver at dette udtales på indånding.
hh jahh	Ellers betegner h'er hørlig udånding.

.mtl .tk	Punktum og kombinationer af t'er og andre bogstaver kan angive "smask" som dem der ofte kommer lige før man siger noget, eller som når man udtrykker misbilligelse ('.tk .tk').
heh heh	Latter forsøges ofte skrevet nogenlunde som den lyder.
*ja *ja*	Stjerne angiver at det følgende (eller det omkransede) udtales "knirkende".
ɛsmilɛ	Pundtegn omkranser ord udtalt med "smilende" stemme.

Intonation, betoning, lydstyrke

Bogens kapitler angiver normalt kun intonation, lydstyrke og betoning hvor disse faktorer betyder noget for analysen. I disse tilfælde bruges følgende tegn:

betoning	Understregning angiver betonet stavelse.
bet ^o ning	Jo flere bogstaver der er understreget, jo kraftigere er betoningen.
↑høj	Pil opad angiver at det efterfølgende udtales med specielt høj tone.
↓lav	Pil nedad angiver at det efterfølgende udtales med specielt lav tone.
↑høje ord↑	Nogle steder omkranser pile længere stykker som udtales specielt højt (eller lavt).
°stille°	Gradtegn omkranser ord som udtales med lav lydstyrke.
°°stille°°	Flere gradtegn markerer at lydstyrken er ekstra lav.
KRAFTIGT	Store bogstaver angiver høj lydstyrke.
. ? ; & ,	Tegnsætning angiver intonationen (melodien), omtrent således: Punktum angiver at tonen falder til lavt niveau. Spørgsmålstegn angiver stigning til højt niveau. Semikolon angiver fald til ikke så lavt niveau og omvendt spørgsmålstegn stigning til ikke så højt et niveau. Komma angiver jævn intonation (eller evt. lidt stigende).